

[Arbejdsministeren]

testigninger. Men som alle efterhånden erkender, kan vi kun opnå et fortsat fald i ledigheden, hvis stigningen i lønomkostningerne i Danmark er lavere end i de lande, vi konkurrerer med. Det er vigtigt, når vi taler om overenskomster og arbejdstid, hele tiden at have dette i baghovedet.

Jeg synes, at man skal føje til, at skabelsen af nye arbejdspladser også forudsætter et smidigt arbejdsmarked. Vi må sørge for, at det økonomiske opsving ikke bliver blokeret af flaskehalse og usmidige bestemmelser om tilrettelæggelsen af arbejdet og arbejdstiden. Her har regeringen og arbejdsmarkedets parter et fælles ansvar for, at arbejdsmarkedet fungerer bedst muligt.

Jeg vil herefter gå over til at kommentere forespørgslens anden del, om arbejdstid.

Da vi havde debatten den 20. marts 1984, fremhævede jeg, at der er en række problemer forbundet med at nedsætte arbejdstiden, og at regeringen er mere skeptisk end forespørgerne over for de beskæftigelsesmæssige virkninger. Samtidig konstaterede jeg, at der næppe kan være uenighed om, at kortere arbejdstid kan indebære en række velfærdsmæssige fordele. Det skal jeg ikke yderligere uddybe her i dag. Jeg konstaterede også den 20. marts 1984, at det er arbejdsmarkedets parter, der træffer aftale om længden og placeringen af arbejdstiden – også inden for den offentlige sektor. Det mener jeg at der dengang var bred enighed om, og det regner jeg med at der fortsat er.

Jeg anser det for meget glædeligt, at udvalget om arbejdstid har kunnet afgive sin rapport i enighed. Det gør, at parterne ved de kommende overenskomstforhandlinger har et godt grundlag at forhandle spørgsmålet om nedsat arbejdstid på. Jeg synes egentlig også, det er imponerende, at udvalget har kunnet behandle emnet så grundigt, som tilfældet er, på den ret korte tid, der har været til rådighed. Jeg har godt nok konstateret, at man visse steder i rapporten har sagt, at den snævre tidsfrist har vanskeliggjort behandlingen, men jeg er egentlig ikke sikker på, at resultaterne af analysearbejdet var blevet afgørende anderledes, hvis udvalget havde haft længere tid til sin rådighed.

Den største fordel ved den udarbejdede rapport er nok, at debatten og de kommende forhandlinger har fået et bredere grundlag,

og at mange af de forbehold, vi hver især kan have, er blevet sat i perspektiv.

Rapporten viser, at virksomhederne kan reagere på mange måder, når arbejdstiden nedsættes, og det er ikke muligt på forhånd at bedømme, hvordan de vil reagere, i hvert fald ikke med sikkerhed. Det kan godt tænkes, at virksomhederne reagerer på en måde, der ikke øger antallet af beskæftigede. Udvalget har ikke ment, at delelighedsproblemet vil have nogen større betydning ved en mindre arbejdstidsnedsættelse, men med en større vil virksomhederne få stigende tilpasningsproblemer. Omvendt mener udvalget, at en arbejdstidsnedsættelse kan betyde fald i produktionen, hvis maskiner og andet produktionsudstyr bliver udnyttet mindre. Det er det, der også kaldes, at kapitalens arbejdstid nedsættes. Udvalget mener ikke, at man kan være sikker på, at virksomhederne investerer mere for at opretholde produktionen.

Flaskehalsproblemerne i forbindelse med en arbejdstidsnedsættelse er behandlet ret grundigt i arbejdstidsrapporten. Der er allerede ved at vise sig problemer inden for visse brancher, bl.a. dele af industrien, og disse problemer må ventes at tiltage i forbindelse med den beskæftigelsesfremgang, der kan ventes i industrien i de kommende år. Hvis vi nedsætter arbejdstiden og det vel at mærke fører til behov for flere ansatte, vil disse problemer forstærkes. Det er selvfølgelig mest udtalt i forbindelse med en større nedsættelse af arbejdstiden.

Udvalgets analyse af beskæftigelsesmulighederne i forbindelse med nedsættelse af arbejdstiden ender i 5 betingelser, der skal være opfyldt, for at beskæftigelsen kan øges. Betingelserne, som jeg regner med er velkendte, er ret skrappe og kræver også enighed blandt lønmodtagerne om, at arbejdstiden skal ned, og at beskæftigelses hensynet skal prioriteres over den indbyrdes kappestrid om at få den højeste løn. Hvis ikke denne enighed er til stede, vil det ikke være let at undgå forøget lønpres.

Der stilles også store krav til virksomhederne, hvis et sådant eksperiment skal lykkes. De skal være mere fleksible og vel også ligesom lønmodtagerne være villige til at investere.

Hvis lønmodtagerne er villige til at yde de nødvendige ofre af hensyn til de arbejdsløse, som en heldigt gennemført arbejdstidsned-